

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

(United Nations Human Rights Council: UNHRC)

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council: UNHRC) เป็นองค์การระหว่างรัฐบาลในระบบสหประชาชาติซึ่งจัดตั้งขึ้นแทนหน่วยงานเดิม คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Human Rights หรือ UNCHR) ด้วยข้อมติ A/RES/60/251 ในปี พ.ศ.2549 ปัจจุบัน UNHRC สังกัดอยู่กับสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจะทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน (The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights : OHCHR) โดยมีหน้าที่สำคัญในการสอดส่องดูแลการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นทั่วโลก หยุดยั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น สร้างบรรทัดฐานของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งส่งเสริมขีดความสามารถสำหรับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ

ความเป็นมาของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

การก่อตั้งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC) เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติของเหล่าประเทศสมาชิกสหประชาชาติในการพัฒนาสิทธิมนุษยชนเพื่อเป็นกรอบการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับต่างๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความภัยคุกคามใหม่ๆ ด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประสบอย่างต่อเนื่องมากกว่า 60 ปี เช่น ปัญหาการทำให้สิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นทางการเมืองโดยใช้สิทธิมนุษยชนเป็นเครื่องมือในการเข้าแทรกแซงกิจการภายในและอธิปไตยของรัฐอื่น การเลือกปฏิบัติในเรื่องมาตรฐานสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนามีท่าทีแตกต่างกัน เป็นต้น

ที่ประชุมผู้นำ High Level Plenary Meeting (HLPM) ระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 60 เมื่อเดือนกันยายน 2548 จึงมีข้อเสนอแนะในการปฏิรูปกลไกสหประชาชาติและกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ในที่สุดแนวคิดของที่ประชุมดังกล่าวได้แสดงออกผ่านทางข้อมติที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 60 เมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2549 จึงเกิดการก่อตั้งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติขึ้นแทนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

เนื่องจากสิทธิมนุษยชนได้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้น เมื่อสหประชาชาติได้ยกระดับประเด็นสิทธิมนุษยชนให้เป็นหนึ่งในสามเสาหลักของสหประชาชาติร่วมกับประเด็นความมั่นคงและประเด็นการพัฒนา และให้ผนวกมิติสิทธิมนุษยชนเข้าไว้ในงานดำเนินงานของสหประชาชาติในทุกด้าน อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่สหประชาชาติให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และได้มีการพัฒนาโลกเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั่วโลก

โดยการยกระดับ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNCHR) ขึ้นเป็นคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC) ซึ่งมีสถานะเท่าเทียมกับคณะมนตรีความมั่นคง และคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาก่อนหน้านี้

โดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ใช้เวลาสองปี (พ.ศ. 2549-2551) ในการหารือรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งกลไกใหม่และการทบทวนกลไกต่าง ๆ ที่ได้รับถ่ายโอนมาจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหารือรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำ โครงสร้างและแนวทางการดำเนินงานพื้นฐาน โดยปฏิรูปทั้งกลไกและองค์กร อาทิเช่น

- ปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่มาของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ จากเดิมที่มาของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจะมาจากกรรมการเลือกของที่ประชุมคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ (ECOSOC) จำนวน 53 ประเทศ เปลี่ยนเป็น มาจาก 47 ประเทศที่มาจากกรรมการเลือกตั้งของสมาชิกสหประชาชาติโดยตรงแทน

- การก่อตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Advisory Committee) ขึ้นมาแทนที่ Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights ซึ่งเป็นกลไกผู้เชี่ยวชาญในกรอบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่มีอยู่เดิม คณะกรรมการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 18 คน ทำหน้าที่เป็นหน่วยประเมินกลยุทธ์ของ UNCHR ซึ่งปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนบุคคลบนพื้นฐานของความเป็นกลาง เป็นอิสระ และมีการกระจายตำแหน่งตามสัดส่วนทางภูมิศาสตร์อย่างเท่าเทียมกันโดยคำนึงถึง ความสมดุลของความแตกต่างด้านสังคม ศาสนา อารยธรรม และความรอบรู้ทางกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะได้รับเลือกโดยตรงจากคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนและดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี

- การนำเอากลไกใหม่ๆ เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมาใช้เช่นการใช้กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ (UPR) การจัดตั้ง คณะทำงานว่าด้วยข้อร้องเรียน (Working Group on Communications) และ คณะทำงานว่าด้วยสถานการณ์ (Working Group on Situations) เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติมีวัตถุประสงค์หลัก 10 ประการ ได้แก่

- (1) ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา การเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและให้บริการคำปรึกษา ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและเสริมสร้างศักยภาพโดยการหารือและได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง

- (2) เป็นเวทีเพื่อการหารือในประเด็นเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชน
- (3) ให้ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสหประชาชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของการจัดทำมาตรฐานหรือกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน
- (4) ส่งเสริมการอนุวัติพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐและติดตามการอนุวัติพันธกรณีการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เป็นผลจากการประชุมสหประชาชาติและการประชุมสุดยอดต่าง ๆ
- (5) จัดทำการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการอนุวัติพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นกลางและน่าเชื่อถือ
- (6) ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและตอบสนองสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่ถูกเจินได้อย่างทันท่วงที
- (7) ทดแทนบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับภารกิจของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights – OHCHR)
- (8) ดำเนินภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนโดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับรัฐบาล องค์กรระดับภูมิภาค สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และภาคประชาสังคม
- (9) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดำเนินภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนโดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และ
- (10) นำเสนอรายงานประจำปีต่อที่ประชุมสมาชิกสหประชาชาติ

โครงสร้างของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประกอบด้วยสมาชิกสหประชาชาติจำนวน 47 ประเทศที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรง (directly) และในลักษณะส่วนบุคคล (individually) โดยการจับสลาก “ลับ” จากสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด และต้องได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ (majority) ของสหประชาชาติ โดยจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปีโดยไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งซ้ำได้ในทันทีหากดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 สมัย

การเลือกตั้งประเทศสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจะกระจายกันไปตามสัดส่วนทางภูมิศาสตร์อย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกา 13 ประเทศ ภูมิภาคเอเชีย 13 ประเทศ ภูมิภาคยุโรป

ตะวันออก 6 ประเทศ ภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน 8 ประเทศ และภูมิภาคยุโรปตะวันตกและประเทศอื่น ๆ 7 ประเทศ

การเลือกตั้งสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติตั้งอยู่บนพื้นฐานของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดั่งนั้น ภายหลังจากพบว่าสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่ได้รับการเลือกตั้งได้กระทำการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานและสิทธิมนุษยชน ที่ประชุมใหญ่ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (General Assembly) ผ่านทางเสียงส่วนใหญ่สองในสามของสมาชิกทั้งหมดสามารถระงับสิทธิและสิทธิพิเศษของสมาชิกที่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานและสิทธิมนุษยชนนั้นได้

โดยการเลือกตั้งสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติครั้งแรกมีขึ้นในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2549 และดำเนินการเลือกตั้งมาทุกๆ 3 ปี ปัจจุบัน (เมษายน 2557) ประเทศโปแลนด์เป็นประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยมีนาย Remigiusz Henczel ดำรงตำแหน่งประธาน

กลไกการทำงานของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

กลไกการทำงานของ UNHRC มีกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลักๆ 4 กลไกด้วยกัน คือ

1. การประชุมสมัยปกติและสมัยพิเศษ¹

UNHRC จะจัดการประชุมสมัยปกติปีละ 3 ครั้ง (ครั้งละ 3 สัปดาห์) ในเดือนมีนาคม มิถุนายน และกันยายนโดยจะมีการรับฟังรายงานสิทธิมนุษยชนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) เพื่อมีการพิจารณาแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านต่างๆ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิของบุคคลกลุ่มต่างๆ และการพิจารณาสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ที่อยู่ในความห่วงกังวลของ UNHRC ผลการพิจารณาจะออกเป็น “ข้อมติ” เพื่อให้ประเทศต่างๆ พิจารณาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านนั้นๆ ต่อไป

นอกจากนี้ UNHRC ยังสามารถเปิดการประชุมสมัยพิเศษได้ หากมีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงเกิดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อสร้างมาตรการกดดันให้

¹ เอกสารของประธานหรือข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนที่ 5/1 ที่ได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 ได้ระบุให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนพบหารือกันในลักษณะ quasi-standing body ระเบียบ วาระและแผนการดำเนินงานเปิดโอกาสให้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นเฉพาะด้าน สิทธิมนุษยชนและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่ต้องการความเอาใจใส่จากคณะมนตรี สิทธิมนุษยชนได้ตลอดทั้งปีทั้งในช่วงการประชุมสมัยปกติและการประชุมสมัยพิเศษ โดยกฎระเบียบและวิธีการดำเนินงานต้องประกันว่ามีความโปร่งใส คาดการณ์ได้และเป็นกลาง และเอื้อให้มีการหารือและความร่วมมืออย่างแท้จริงและเน้นผลลัพธ์ (results-oriented)

ประเทศในความห่วงกังวลยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้การประชุมสมัยพิเศษจะเปิดขึ้นได้เมื่อได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิก HRC จำนวน 1 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด 47 ประเทศ

2. กระบวนการพิเศษ (Special Procedures)

เป็นกลไกติดตามสอดส่องและรายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งในลักษณะสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายประเทศ (Country Situations) และสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายประเด็น (Thematic Issues) โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดย UNHRC ซึ่งอาจจะเป็นผู้เสนอรายงานพิเศษ (Special Rapporteur) หรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ (Independent Expert) หรือคณะทำงาน (Working Group) ซึ่งมีองค์ประกอบจำนวน 5 คนจากแต่ละภูมิภาค

ปัจจุบันกระบวนการพิเศษเหล่านี้มี 31 อาณัติสำหรับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายประเด็น อาทิ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้ามนุษย์ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิด้านการศึกษา ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิด้านอาหารและอีก 8 อาณัติสำหรับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายประเทศ อาทิ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพม่าและผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเกาหลีเหนือ กระบวนการพิเศษเหล่านี้จะศึกษาติดตามปัญหาหรือพัฒนาการการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในอาณัติที่ตนได้รับ รวมทั้งทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะเสนอต่อ UNHRC นอกจากนี้ ยังสามารถรับข้อร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่อยู่ในอาณัติได้ด้วย โดยกระบวนการพิเศษจะกลั่นกรองข้อมูลและข้อร้องเรียนต่างๆ ที่ได้รับและหากเห็นว่ามีความหนักก็จะส่งข้อร้องเรียนไปยังรัฐบาลของประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับข้อมูลและคำชี้แจง ตลอดจนสามารถขอเยือนประเทศต่างๆ เพื่อทำการศึกษานโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดี และตรวจสอบสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายใต้อาณัติที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งจะเยือนได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการอนุญาตของรัฐผู้รับเป็นสำคัญ

3. กระบวนการรับและพิจารณาข้อร้องเรียน (Complaint Procedures)

เป็นกลไกของ UNHRC ในการรับและพิจารณาข้อร้องเรียนแบบลับ โดยจะรับข้อร้องเรียนที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรง มีความต่อเนื่องและเป็นระบบเท่านั้น กระบวนการนี้ประกอบด้วยคณะทำงาน 2 คณะ คือคณะทำงานว่าด้วยข้อร้องเรียน (Working Group on Communications) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาคจำนวน 5 คน และคณะทำงานว่าด้วยสถานการณ์ (Working Group on Situations) ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก HRC จำนวน 5 ประเทศ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกลุ่มภูมิภาคต่างๆ

คณะทำงานว่าด้วยข้อร้องเรียน (Working Group on Communications) มีหน้าที่กลั่นกรองและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อร้องเรียนที่ได้รับ ซึ่งมีประเด็นสำคัญว่า ข้อร้องเรียนดังกล่าวได้ผ่านกลไกการเยียวยาภายในประเทศจนถึงที่สุดแล้วหรือไม่ หากกลไกภายในประเทศไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ คณะทำงานก็จะรับข้อร้องเรียนและส่งข้อร้องเรียนไปยังรัฐบาลของประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับข้อมูลหรือคำชี้แจงเพิ่มเติม จากนั้นจะจัดทำรายงานเสนอต่อ **คณะทำงานว่าด้วยสถานการณ์** (Working Group on Situations) ซึ่งจะพิจารณาข้อร้องเรียนพร้อมคำชี้แจงของรัฐบาล ซึ่งหากข้อมูลทั้งหมดปรากฏให้เห็นถึงความต่อเนื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างร้ายแรง ก็จะเสนอรายงานพร้อมมาตรการต่างๆ ให้ UNHRC พิจารณาออกเป็นข้อมติ เพื่อกดดันให้รัฐบาลที่เกี่ยวข้องยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรงและเป็นระบบต่อไป

4. กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ (Universal Periodic Review - UPR)

กลไก UPR เป็นกระบวนการที่ดำเนินโดยรัฐ (State-Led) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนระหว่างกันเอง (Peer Review) โดยสมาชิกสหประชาชาติทุกประเทศจะต้องถูกทบทวนเหมือนกันทั้งสิ้นโดยไม่มีข้อยกเว้น ทั้งนี้ แต่ละประเทศจะถูกทบทวนผ่านการ**จัดทำและนำเสนอรายงาน UPR** ต่อที่ประชุม UNHRC ทุกๆ 4 ปี โดยแต่ละประเทศจะได้รับการอภิปรายเป็นเวลาสามชั่วโมง

กระบวนการ UPR ถือเป็นกลไกใหม่ของ UNHRC ในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าและความท้าทายด้านสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน โดย UNHRC จะแต่งตั้งสมาชิกจากกลุ่มภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 3 คนทำหน้าที่เป็น Rapporteur-Troika เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำ UPR ของแต่ละประเทศ

กระบวนการ UPR เป็นกลไกตรวจสอบที่สำคัญของ UNHRC โดยรัฐจะต้องจัดทำรายงาน UPR ความยาวไม่เกิน 20 หน้า เสนอต่อ UNHRC ครอบคลุมสิทธิมนุษยชนทุกด้านบนพื้นฐานของ (1) กฎบัตรสหประชาชาติ (2) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (3) ตราสารด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศที่ถูกทบทวนเป็นภาคี (4) คำมั่นโดยความสมัครใจที่ประกาศไว้โดยประเทศที่ถูกทบทวนและ (5) กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

UNHRC กำหนดให้กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ ในรอบแรกใช้เวลาทั้งหมด 4 ปี (ปีละ 48 ประเทศ) โดยการทบทวนจะดำเนินการโดยคณะทำงาน UPR (Working Group on UPR) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก UNHRC ทั้งหมด 47 ประเทศโดยคณะทำงาน UPR จะจัดประชุมเพื่อทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ ปีละ 3 ครั้ง ครั้งละ 2 สัปดาห์ และในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการพิจารณาสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ จำนวน 16 ประเทศ เอกสารที่จะใช้ในการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

(1) รายงานที่จัดทำโดยรัฐบาล

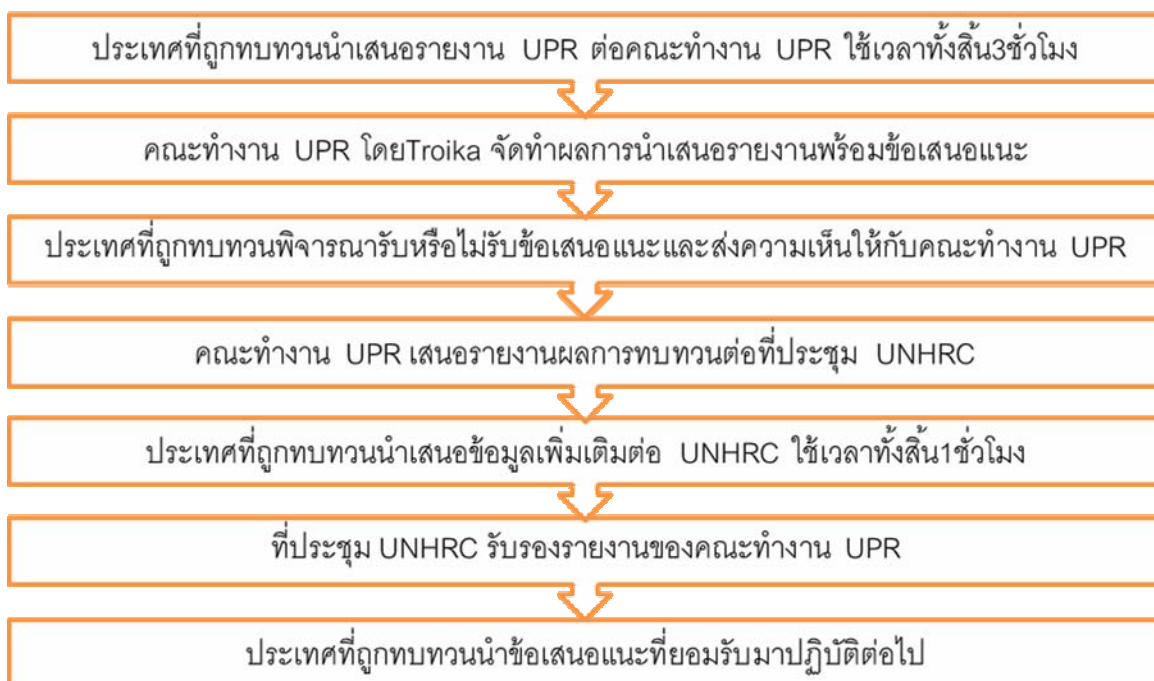
(2) รายงานที่จัดทำโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่จะถูกทบทวนจากรายงานของคณะกรรมการประจำอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ รวมทั้งกลไกพิเศษที่เกี่ยวข้อง

(3) รายงานจากภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาคประชาสังคมและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งได้รับการรวบรวมโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ

สำหรับขั้นตอนการนำเสนอรายงานUPR ประเทศที่ถูกทบทวนจะต้องส่งรายงานต่อฝ่ายเลขานุการของคณะทำงาน UPR เป็นเวลา 12 สัปดาห์ล่วงหน้า เพื่อให้รายงานได้รับการแปลเป็นภาษาทางการของสหประชาชาติทั้ง 6 ภาษา จากนั้นรายงานจะถูกส่งให้ประเทศสมาชิก HRC ซึ่งเป็นคณะทำงาน UPR ได้พิจารณาล่วงหน้า ทั้งนี้ ก่อนกำหนดการเสนอรายงานต่อคณะทำงานUPR ฝ่ายเลขานุการจะส่งคำถามที่ได้รับล่วงหน้าจากประเทศต่างๆ ให้กับประเทศที่ถูกทบทวนผ่านกลไกที่เรียกว่า Troika (ประเทศสมาชิก HRC จากกลุ่มภูมิภาคต่างๆ จำนวน 3 คน ทำหน้าที่จัดทำรายงานของประเทศที่ถูกทบทวน คัดเลือกโดยการจับฉลาก) อย่างน้อยประมาณ 10 วันทำการก่อนการนำเสนอรายงานของประเทศนั้นๆ สำหรับในช่วงการเสนอรายงานนั้น แต่ละประเทศจะมีเวลา 3 ชั่วโมง โดยถูกแบ่งเป็นการนำเสนอรายงาน การตอบคำถามที่ได้รับล่วงหน้า และให้ข้อมูลเพิ่มเติมรวมทั้งกล่าวสรุป 1 ชั่วโมง และเป็นการพูดคุยหารือ (Interactive Dialogue) กับประเทศสมาชิก HRC ประเทศผู้สังเกตการณ์ และภาคประชาสังคม 2 ชั่วโมง ขั้นตอนต่อไปภายหลังการนำเสนอรายงานคือ Troika ของแต่ละประเทศจะเป็นผู้จัดทำรายงานของคณะทำงาน UPR สำหรับประเทศนั้นๆ ภายใน 2 วัน โดยรายงานจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ บทคัดย่อการหารือในที่ประชุมคณะทำงาน UPR /ข้อสรุปและ/หรือข้อเสนอแนะ/คำมั่นโดยความสมัครใจของประเทศที่ถูกทบทวน ซึ่งประเทศที่เสนอรายงานสามารถนำกลับมาพิจารณาเลือกรับหรือไม่รับ หรือเพียงรับทราบ ข้อเสนอแนะได้ จากนั้นประเทศที่เสนอรายงานสามารถส่งความเห็นต่อข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับ (Addendum) ให้แก่ฝ่ายเลขานุการของคณะทำงาน UPR ก่อนที่ประชุม HRC จะพิจารณารายงาน

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการนำเสนอรายงานต่อคณะทำงาน UPR คณะทำงาน UPR จะเสนอผลการพิจารณารายงานของประเทศที่ถูกทบทวนต่อที่ประชุม HRC โดยจะใช้เวลา 1 ชั่วโมง ประเทศที่ถูกทบทวนมีเวลา 20 นาที ที่จะชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุม HRC ประเทศต่างๆ มีเวลาในการให้ข้อคิดเห็นหรือถามคำถามเพิ่มเติม 20 นาที และภาคประชาสังคมมีเวลาแสดงความคิดเห็นหรือถามคำถามเพิ่มเติมอีก 20 นาที จากนั้น HRC จะรับรองรายงานซึ่งถือเป็นการเสร็จสิ้นกระบวนการนำเสนอรายงานภายใต้กลไก UPR ในรอบแรก โดยประเทศที่ถูกทบทวนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่รับมาต่อไป

สรุปขั้นตอนการนำเสนอรายงาน UPR ต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติกับบทบาทของประเทศไทย

1. บทบาทของประเทศไทยในการเลือกตั้งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2553 ณ นครนิวยอร์ก ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก UNHRC วาระปี พ.ศ. 2553 -2556 เป็นครั้งแรก ด้วยคะแนนเสียงสูงสุดเป็นอันดับ 2 จาก 14 ประเทศ คือ 182 เสียง รองจากมัลดีฟส์ ที่ได้ 185เสียง ต่อมาเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2553 ที่ประชุม UNHRC ก็ได้รับรองให้นาย สีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ดำรงตำแหน่งประธาน UNHRC โดยมีวาระหนึ่งปี คือตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2553 - มิถุนายน 2554

การที่ไทยได้รับเลือกเป็นทั้งสมาชิกและประธานของ UNHRC สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่นานาประเทศมีต่อไทยในการดำเนินนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ รวมทั้งเชื่อมั่นว่าไทยจะทำหน้าที่นี้ได้ดี (ในขณะนั้น) เพราะไทยมีนโยบายที่เดินสายกลาง เน้นความร่วมมือและการหารืออย่างสร้างสรรค์ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการเชื่อมั่นในคุณสมบัติและความสามารถส่วนตัวของเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรฯ ของไทยด้วย อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยไม่มีปัญหาสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด ตรงกันข้ามไทยยังมีปัญหาท้าทายด้านสิทธิมนุษยชนอยู่มาก

2. บทบาทของประเทศไทยในฐานะสมาชิกและประธาน UNHRC

ประเทศไทยได้นำนโยบายสิทธิมนุษยชนมาผนวกเข้ากับนโยบายการต่างประเทศอย่างจริงจัง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการคือ (1) เพื่อนำประเด็นสิทธิมนุษยชนมาส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในต่างประเทศ ซึ่งมีศักยภาพที่จะกระทำได้ เพราะประเทศไทยเป็นสังคมประชาธิปไตยที่เป็นพื้นฐานสำคัญของสิทธิมนุษยชนอยู่แล้ว และ (2) เพื่อใช้นโยบายต่างประเทศมาเป็นตัวผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยซึ่งจะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ด้วยการเข้าไปเป็นสมาชิก UNHRC ในฐานะสมาชิกและประธาน UNHRC ไทยมุ่งที่จะเข้าไปสร้างบทบาทในการร่วมมือและส่งเสริมให้กลไกต่างๆ ของ UNHRC ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน ไทยก็ได้ประกาศตัวเป็นสะพานเชื่อมระหว่างกลุ่มภูมิภาคต่างๆ ให้มีท่าทีร่วมกัน เพื่อการบรรลุฉันทมติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดย UNHRC ได้ รวมทั้งการช่วยชักชวนประเทศที่อยู่ในความห่วงกังวลเข้ามาร่วมกระบวนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสร้างสรรค์ซึ่งบทบาทนี้ของไทยได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆ เป็นอย่างดี

เมื่อเป็นสมาชิกและประธาน HRC ประเทศไทยจึงมีพันธะผูกพันที่จะต้องพยายามปฏิบัติตัวให้ได้มาตรฐานสูงสุดด้านสิทธิมนุษยชนเท่าที่จะทำได้ โดยคาดหวังว่าพันธะดังกล่าวจะก่อให้เกิดความตื่นตัวและความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และน่าจะส่งผลถึงการพัฒนาสิทธิมนุษยชนภายในประเทศได้

3. บทบาทของประเทศไทยในการให้คำมั่นด้านสิทธิมนุษยชนโดยสมัครใจ (Human Rights Commitments and Pledges)²

สหประชาชาติกำหนดไว้ว่าทุกประเทศที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก UNHRC จะต้องจัดทำคำมั่นโดยสมัครใจ (Commitments and Pledges) เพื่อให้ทุกประเทศทราบว่าเมื่อได้รับเลือกเป็นสมาชิกแล้ว แต่ละประเทศจะดำเนินการอะไรเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศของตน

คำมั่นของไทยได้รับการประมวลขึ้นจากประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เป็นปัญหาท้าทายสำคัญของไทย เพื่อให้เกิดเป็นสัญญาประชาคมหรือข้อผูกพันที่ไทยจะต้องทำให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ จึงถือเป็นเอกสารด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญฉบับหนึ่งของประเทศ หากไทยสามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจังกับคำมั่นที่ให้ไว้ก็น่าจะทำให้ไทยบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาสิทธิมนุษยชนในประเทศ เพื่อมาตรฐานชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมช่วยกันทำให้เกิดผลอย่างแท้จริง ประกอบด้วย

² ตามเอกสารภาคผนวก 1 แนบท้ายรายงานนี้ “คำมั่นด้านสิทธิมนุษยชนของไทย”

(1) การส่งเสริมการอนุวัติกฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และเร่งทบทวนแก้ไขกฎหมายฉบับต่างๆที่ยังอาจมีเนื้อหาบางส่วนเป็นการเลือกปฏิบัติหรือไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีแล้วทั้ง 7 ฉบับ

(2) การถอนข้อสงวนภายใต้อนุสัญญาต่างๆ และพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทางด้านสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ

(3) การส่งเสริมการตระหนักรู้ถึงสิทธิของประชาชนและการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนโดยอาศัยการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายและบุคลากรทางด้านความมั่นคง

(4) การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาในทุกประเภทและทุกระดับของการศึกษา

(5) การส่งเสริมระบบยุติธรรมและหลักนิติรัฐเพื่อความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดลอยนวลรอดพ้นจากระบบการยุติธรรม

(6) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของคนยากจน และกลุ่มเปราะบางเด็ก สตรี คนพิการ และผู้สูงอายุ รวมทั้งกลุ่มบุคคลชายขอบโดยเฉพาะกลุ่มแรงงานต่างด้าว และกลุ่มชาติพันธุ์ และ

(7) จัดการละเมิดสิทธิของบุคคลในรูปแบบการค้ำมนุษย์ซึ่งคำมั่นทั้งหมดดังกล่าวจะได้รับการถ่ายทอดเป็นแผนปฏิบัติการตามคำมั่นต่อไป

4. บทบาทของประเทศไทยในการจัดทำรายงาน UPR ต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

ประเทศไทยได้นำเสนอรายงาน UPR ต่อคณะทำงาน UPR ของ UNHRC เมื่อเดือนตุลาคม 2554 ที่ผ่านมาแล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ) ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) จะเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำรายงาน

โดยกระทรวงการต่างประเทศจะรับผิดชอบในการจัดทำร่างรายงานผ่านการหารือกลุ่มย่อย ซึ่งมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมช่วยกันให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆในร่างรายงานส่วนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะรับผิดชอบในส่วนของการรับฟังความเห็นจากประชาชน

โครงร่างเนื้อหารายงาน UPR ประกอบด้วย

(1) สิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง โดยมีหัวข้อย่อยได้แก่ สิทธิในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการชุมนุม การอำนวยความสะดวกยุติธรรม และการห้ามการทรมาน

(2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีหัวข้อย่อยได้แก่ สิทธิด้านการพัฒนา และการขจัดความยากจน สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิด้านการทำงาน

(3) สิทธิของกลุ่มบุคคล โดยมีหัวข้อย่อยได้แก่สิทธิของกลุ่มเปราะบางและสิทธิของกลุ่มชายขอบ รวมทั้งเรื่องการค้ามนุษย์

ซึ่งกระบวนการ UPR ไม่ใช่เป็นเพียงแต่กระบวนการจัดทำรายงานเท่านั้น แต่เป็นโอกาสในการเสริมสร้างกระบวนการหรือเรื่องสิทธิมนุษยชนระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและประเด็นท้าทายที่ยังคงมีอยู่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในประเทศได้ด้วยนอกจากนี้ ยังสามารถใช้โอกาสในการจัดทำรายงาน UPR เร่งแก้ไขประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดพัฒนาการเชิงสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นเอกสารมาตรฐานที่ประเทศไทยจะใช้เป็นบรรทัดฐานในการวัดความก้าวหน้าของสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศได้ในอนาคต

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ

(The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights : OHCHR)

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (OHCHR) เป็นองค์กรหนึ่งในสหประชาชาติ (The United Nations) ซึ่งก่อตั้งขึ้นจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2536 โดยเป็นส่วนหนึ่งของสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ (The United Nations Secretariat) ซึ่งสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคต่างๆ โดยได้รับงบประมาณประจำจากสหประชาชาติ และได้รับบริจาคงบประมาณจากรัฐภาคีที่ลงนามในกฎบัตรสหประชาชาติ มูลนิธิ หรือเอกชนต่างๆทั่วโลก

การทำงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ จะเป็นการสนับสนุนการทำงานของ **คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ** United Nations Human Rights Council: UNHRC) ที่เป็นแกนนำในการดำเนินงานของสหประชาชาติในด้านสิทธิมนุษยชน

โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ ทำงานอย่างเป็กลางในด้านการให้ความรู้และดำเนินการที่จะช่วยให้ประชาชนและให้ความช่วยเหลือรัฐต่างๆในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชนในรัฐนั้นๆ รวมถึงตรวจสอบการกระทำของรัฐภาคีว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศตามอนุสัญญาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน, ส่งเสริมให้รัฐต่างๆลงสัตยาบันในอนุสัญญาหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ที่สำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน, ส่งเสริมสิทธิการพัฒนาตัวเองของประชาชนในรัฐต่างๆ, ทำงานร่วมกับสหประชาชาติในการให้ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลเรื่องสิทธิมนุษยชนต่อสาธารณะและส่งเสริมระบบการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (United Nations human rights system) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในปัจจุบันแผนการทำงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ อยู่ในแผนการจัดการและการปฏิบัติงานในช่วงปี ค.ศ.2012-2013 (The OHCHR Plan of Action and its OHCHR Management Plan 2012-2013.) และแผนการดังกล่าวจะรวมถึงการทำงานร่วมกับรัฐต่างๆมากขึ้นและทำงานในระดับประเทศและระดับภูมิภาคเพื่อให้แน่ใจว่ามาตรฐานของสิทธิมนุษยชนในระดับนานาชาติจะได้รับการดำเนินการสู่ประชาชนในแต่ละรัฐอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เป็นผู้นำในเรื่องสิทธิมนุษยชนและรณรงค์ให้เห็นถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนในระดับนานาชาติและระดับชาติ
2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสิทธิมนุษยชน
3. กระตุ้นและประสานงานการดำเนินการเพื่อสิทธิมนุษยชนตามระบบการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ
4. ส่งเสริมการให้สัตยาบันและดำเนินการมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศ
5. ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชนใหม่ๆ
6. ตอบสนองต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง
7. ส่งเสริมการจัดตั้ง โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในระดับชาติ
8. รับรองกิจกรรมและการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
9. การศึกษาให้ข้อมูลที่ปรึกษาและความช่วยเหลือทางเทคนิคในด้านสิทธิมนุษยชน

ภารกิจของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ

ภารกิจของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ คือการทำงานเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทุกด้านสำหรับทุกคน ช่วยให้ทุกคนตระหนักถึงสิทธิของเขาเหล่านั้น และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติจะต้อง

1. ให้ความสำคัญเร่งด่วนที่สุดในกรณีที่ประชาชนในรัฐต่างๆถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะสิทธิในร่างกายและชีวิต
2. มุ่งเน้นความสนใจไปยังผู้ที่มีความเสี่ยงถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
3. ให้ความสนใจทางด้านความสำนึกในการเป็นพลเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิทธิทางด้านสังคมและรวมถึงสิทธิในการพัฒนาตนเองด้วย
4. ประเมินความสำเร็จของผลงานที่ได้ทำต่อประชาชนของรัฐต่างๆในโลก

โดยการทำงานของสำนักงานจะทำงานร่วมกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการในรัฐต่างๆ องค์การระหว่างประเทศหรือระดับภูมิภาค และระบบของสหประชาชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถในระดับชาติเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามบรรทัดฐานระหว่างประเทศ

โครงสร้างของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติแบ่งโครงสร้างองค์กร ภายใต้การบังคับบัญชาของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในองค์กรดังนี้

1. **ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน** (United Nations High Commissioner for Human Rights) เป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งโดยเลขาธิการสหประชาชาติ (The Secretary-General of the United Nations) โดยการอนุมัติจากสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติ (The General Assembly) ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน จะเป็นผู้รับผิดชอบในทุกกิจกรรมของสำนักงานข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติเพื่อสิทธิมนุษยชน ทำหน้าที่ในการบริหารงานทั่วไป และ ดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษจากการประชุมสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติตามข้อมติสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่เลขาธิการสหประชาชาติ เกี่ยวกับนโยบายสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในพื้นที่ที่ตนดูแล เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ามีการสนับสนุนและการบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับโครงการทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สหประชาชาติดำเนินการอยู่ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นผู้แทนของเลขาธิการสหประชาชาติในการประชุมกับองค์กรสิทธิมนุษยชนอื่นๆหรือการประชุมทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนคนปัจจุบันเป็นนักกฎหมายชาวแอฟริกาใต้ชื่อ Navanethem Pillay.

2. **ผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน** (Deputy to the United Nations High Commissioner for Human Rights) ผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนมีฐานะเท่าเทียมกับผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติ ผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนและรักษาการแทนข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนเมื่อข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ นอกจากนี้ผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน ยังทำหน้าที่บริหารแผนงานทางสิทธิมนุษยชนที่ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนมอบหมายอีกด้วย ผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนคนปัจจุบันเป็นชาวอิตาลีชื่อ Navanethem Pillay.

3. **ผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติทางด้านสิทธิมนุษยชนประจำนิวยอร์ก** (Assistant Secretary-General for Human Rights (New York)) ผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติทางด้านสิทธิมนุษยชนประจำนิวยอร์ก จะบริหารและประจำการที่สำนักงานของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนที่นิวยอร์ก ทำหน้าที่ส่งเสริมและบูรณาการนโยบายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยองค์การระหว่างประเทศต่างๆที่เชื่อมโยงกับสำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ ผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติทางด้านสิทธิมนุษยชนประจำนิวยอร์กคนปัจจุบันคือ Ivan Simonović ซึ่งเป็นชาวโครเอเชีย

4. พนักงานประจำสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (Staff Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights) พนักงานประจำสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าหน่วย (Chief) ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนอีกที พนักงานประจำสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติมีหน้าที่หลากหลายตามแต่สังกัดที่ตนสังกัด อาทิเช่น ช่วยเหลือของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการตามแผนการด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่การสร้างแผนงานในระดับปฏิบัติการ ติดต่อบริษัทต่าง ๆ ดำเนินโครงการและประเมินผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งติดต่อบริษัทต่าง ๆ ระหว่างสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติกับ รัฐบาลของแต่ละรัฐ หน่วยงานอื่นของสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ สถาบันวิจัยในระดับภูมิภาคหรือระดับระหว่างประเทศ หน่วยงานเอกชนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการช่วยข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติจัดทำรายงานประจำปีอีกด้วย

5. หน่วยงานบริหารภายในสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (Administrative Section) หัวหน้าหน่วยหน่วยงานบริหารภายในสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติคนปัจจุบันคือ Amber E Victor หน่วยงานบริหารภายในสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ มีหน้าที่ตาม section 7 ของ Secretary-General's bulletin ST/SGB/1997/5 คือให้คำปรึกษาข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ ในเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณ การเงิน และการบริหารบุคคลในการดำเนินการตามโครงการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการกำหนดค่าตอบแทนของพนักงานประจำสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติและบริหารงานเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญหรือโครงการเกี่ยวกับการฝึกงาน

6. สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติที่นิวยอร์ก (New York Office) สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติที่นิวยอร์กอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติทางด้านสิทธิมนุษยชนประจำนิวยอร์ก (Assistant Secretary-General) ซึ่งอยู่ในสังกัดของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนอีกที สำนักงานที่นิวยอร์กจะทำหน้าที่หลักคือเป็นตัวแทนของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนที่สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ (UN Headquarters) ในการตกลงร่วมกับประเทศสมาชิกสหประชาชาติในเรื่องนโยบายสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ เพื่อหาทางออกและให้คำแนะนำกับรัฐสมาชิกสหประชาชาติ นอกจากนี้ยังทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ (Executive Office of the Secretary-General) โดยเป็นตัวกลางแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติและสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ช่วยเหลือข้าหลวงใหญ่เพื่อ

สิทธิมนุษยชน Special Rapporteurs หรือ Special Representatives เมื่อพวกเขาปฏิบัติหน้าที่พิเศษในนิวยอร์กด้วย

7. หน่วยงานวิจัยและส่งเสริมสิทธิในการพัฒนาตนเอง (Research and Right to Development Branch) มีหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการพัฒนาตนเองของประชากรของประเทศสมาชิกสหประชาชาติ โดยจัดวางกลยุทธ์และดำเนินการตามแผนร่วมกับประเทศสมาชิก นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ช่วยเหลือข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนในการตรวจสอบรายงานเกี่ยวกับสิทธิในการพัฒนาตนเองที่ประเทศสมาชิกส่งมาด้วย

8. หน่วยงานสนธิสัญญาและการประชุม (Treaties and Commission Branch) มีชื่อเดิมคือ Support Services Branch มีหน้าที่วางแผน จัดเตรียมและสนับสนุนการประชุมหรือเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC), อนุกรรมการคณะกรรมการเกี่ยวกับการป้องกันการเลือกปฏิบัติและการคุ้มครองของชนกลุ่มน้อย (Sub-Commission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities) และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดการเตรียมการให้แต่ละประเทศที่เข้าประชุมได้นำเสนอความคิดเห็นและได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาสนธิสัญญาหรือข้อตกลงอื่นๆ ได้แก่ จัดเตรียมเอกสารประกอบการพิจารณานั้นๆ

9. หน่วยงานเพิ่มขีดความสามารถ (Capacity Building Branch) มีชื่อเก่าว่า Activities and Programmes Branch ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำด้านสิทธิมนุษยชนเมื่อประเทศสมาชิกสหประชาชาติร้องขอ และมีหน้าที่บริหารจัดการเงินที่ได้จากการบริจาคไปใช้กับโครงการด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาสิทธิในด้านการศึกษาดำเนินการโดยใช้แผนเชิงรุก (Action plan) ในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

กฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดสถานะและหน้าที่ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (OHCHR)

ด้วยลักษณะของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (OHCHR) ที่เป็นองค์กรหนึ่งในสหประชาชาติ (The United Nations) ดังนั้นสำนักงานข้าหลวงฯจึงมีลักษณะขององค์กรระหว่างประเทศ

โดยกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ มีหลายฉบับไม่ว่าจะเป็นกฎบัตรสหประชาชาติ (The Charter of the United Nations), ข้อมติของสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141 (The General Assembly in resolution 48/141), ปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (The Vienna Declaration and Program of Action), ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) นอกจากนี้ยังมีกฎหมายระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งสถานะและหน้าที่ให้กับสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (OHCHR) คือ **ข้อมติของสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141** (The General Assembly in resolution 48/141) ซึ่งออกโดยอัยการตามกฎบัตรสหประชาชาติ (The Charter of the United Nations)

โดยเนื้อหาสำคัญของข้อมติสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141 (The General Assembly in resolution 48/141) ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน (The High Commissioner for Human Rights) โดยระบุให้สำนักงานข้าหลวงฯ มีหน้าที่สนับสนุนงานของข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนเท่านั้น

ซึ่งข้อมติสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141 (The General Assembly in resolution 48/141) มีประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ³

1. การก่อตั้งตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) ซึ่งระบุในข้อ 1 ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁴
2. คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและศีลธรรมในระดับสูง, มีความเชี่ยวชาญในด้านสิทธิมนุษยชนและความรู้ทั่วไป, มีความเข้าใจในวัฒนธรรมอันหลากหลายสำหรับใช้หลักความเสมอภาค, ไม่เลือกปฏิบัติและมีประสิทธิภาพในการทำงานที่เหมาะสมกับตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน”

ซึ่งประเด็นเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) จะระบุไว้ในข้อ 2 (a) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁵

3. การเข้าสู่ตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) จะต้องได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการสหประชาชาติ (The Secretary-General of the United Nations) โดยการอนุมัติจากสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติ (The General Assembly) โดยการแต่งตั้งจะต้องพิจารณาการหมุนเวียนของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งจากภูมิภาคต่างๆ ในโลก และมีวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 4 ปีและเมื่อหมดวาระ แม้ได้รับเลือกอีกครั้งก็จะดำรงตำแหน่ง 4 ปีได้อีกเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

โดยระบุไว้ในข้อ 2 (b) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁶

³ ในส่วนต่อไปหากมีการอ้างอิงข้อมติสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141 (The General Assembly in resolution 48/141) จะใช้คำว่า “ข้อมติสมัชชาทั่วไป” แทน

⁴ The General Assembly in resolution 48/141

1. Decides to create the post of the High Commissioner for Human Rights.

⁵ The General Assembly in resolution 48/141 2(a)

2. Decides that the High Commissioner for Human Rights shall:

(a) Be a person of high moral standing and personal integrity and shall possess expertise, including in the field of human rights, and the general knowledge and understanding of diverse cultures necessary for impartial, objective, non-selective and effective performance of the duties of the High Commissioner;

⁶ The General Assembly in resolution 48/141 2.(b)

4. การดำรงตำแหน่ง “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) เท่ากับดำรงตำแหน่งในฐานะ “รองเลขาธิการสหประชาชาติ” (Under-Secretary-General) ด้วย ดั้งที่ระบุไว้ในข้อ 2 (c) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁷

5. หน้าที่ของ “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) ที่ได้ ระบุไว้ในข้อ 3 (a) - (c) ของข้อมติสมัชชาทั่วไปมีเนื้อหา ดังนี้

5.1 ทำงานภายในกรอบของกฎบัตรสหประชาชาติ (The Charter of the United Nations), ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights), ตราสารระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงเวลาทำงานจะต้องมีหน้าที่ในการเคารพอำนาจอธิปไตย, หลักบูรณภาพแห่งดินแดนและเขตอำนาจของรัฐต่างๆ และจะส่งเสริมการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนในระดับที่สากลยอมรับ, การรับรองตามสิทธิมนุษยชนดังกล่าว, ทำงานในกรอบวัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติและการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนคือเรื่องเกี่ยวกับหลักการทางกฎหมายของสังคมระหว่างประเทศ

โดยหน้าที่ดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 3 (a) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁸

5.2 จะต้องชี้แจงโดยยอมรับว่าสิทธิมนุษยชน, ความเป็นพลเมือง, วัฒนธรรม, เศรษฐกิจ, การเมืองและสังคมทั้งหมดนั้นเป็นสากล, แบ่งแยกจากบุคคลไม่ได้, มีการพึ่งพาอาศัยกันและมีความเกี่ยวเนื่องกัน, ในขณะที่ความสำคัญของความเป็นชาติและความมีลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่และความแตกต่างทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา จะต้องเก็บไว้ในใจ และชี้แจงว่าสิ่งเหล่านี้คือหน้าที่ของรัฐต่างๆ ในโลก โดยไม่คำนึงถึงระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของรัฐนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

โดยหน้าที่ดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 3 (b) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป⁹

(b) Be appointed by the Secretary-General of the United Nations and approved by the General Assembly, with due regard to geographical rotation, and have a fixed term of four years with a possibility of one renewal for another fixed term of four years;

⁷ (c) Be of the rank of Under-Secretary-General.

⁸ 3. Decides that the High Commissioner for Human Rights shall:

(a) Function within the framework of the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights, other international instruments of human rights and international law, including the obligations, within this framework, to respect the sovereignty, territorial integrity and domestic jurisdiction of States and to promote the universal respect for and observance of all human rights, in the recognition that, in the framework of the purposes and principles of the Charter, the promotion and protection of all human rights is a legitimate concern of the international community;

⁹ (b) Be guided by the recognition that all human rights - civil, cultural, economic, political and social - are universal, indivisible, interdependent and interrelated and that, while the significance of national and regional particularities and various historical, cultural and religious backgrounds must be borne in mind, it is

5.3 จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาที่มีความสมดุลและยั่งยืนสำหรับคนทุกคนและสร้างความมั่นใจว่าสิทธิในการพัฒนาจะเป็นจริงได้ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิในการพัฒนาโดยหน้าที่ดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 3 (c) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁰

6. “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติโดยมีภารกิจหลักในการจัดกิจกรรมเพื่อสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ภายใต้การควบคุมและบังคับบัญชาของเลขาธิการสหประชาชาติ

โดยประเด็นดังกล่าวระบุในตอนต้นของข้อ 4 ในข้อมติสมัชชาทั่วไป¹¹

7. “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) มีความรับผิดชอบภายในกรอบความสามารถ, อำนาจ, การตัดสินใจของสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติ, คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

โดยมีความรับผิดชอบอยู่หลายประการซึ่งได้ถูกระบุในตอนท้ายของข้อ 4 (a) – (k) ในข้อมติสมัชชาทั่วไปดังต่อไปนี้

7.1 จะต้องส่งเสริมและคุ้มครอง ความสุขที่มีผลเป็นรูปธรรมโดยทั้งหมดของสิทธิพลเมือง สิทธิในทางวัฒนธรรม สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (a) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹²

7.2 จะต้องดำเนินการที่เขาหรือเธอได้รับมอบหมายโดยอำนาจของระบบสหประชาชาติในด้านสิทธิมนุษยชนและทำคำแนะนำให้ผู้อื่น ด้วยมุมมองที่จะพัฒนาการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (b) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹³

the duty of States, regardless of their political, economic and cultural systems, to promote and protect all human rights and fundamental freedoms;

¹⁰ (c) Recognize the importance of promoting a balanced and sustainable development for all people and of ensuring realization of the right to development, as established in the Declaration on the Right to Development.

¹¹ 4. Decides that the High Commissioner for Human Rights shall be the United Nations official with principal responsibility for United Nations human rights activities under the direction and authority of the Secretary-General....

¹².... within the framework of the overall competence, authority and decisions of the General Assembly, the Economic and Social Council and the Commission on Human Rights, the High Commissioner's responsibilities shall be:

(a) To promote and protect the effective enjoyment by all of all civil, cultural, economic, political and social rights;

¹³ (b) To carry out the tasks assigned to him/her by the competent bodies of the United Nations system in the field of human rights and to make recommendations to them with a view to improving the promotion and protection of all human rights

7.3 จะต้องส่งเสริมและคุ้มครองการทำให้เป็นจริงในสิทธิในการพัฒนาตนเอง และจะเพิ่มการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบสหประชาชาติสำหรับจุดประสงค์ดังกล่าว โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (c) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁴

7.4 โดยอาศัยศูนย์สิทธิมนุษยชนแห่งสำนักเลขาธิการแห่งสหประชาชาติและสถาบันต่างๆที่เหมาะสม จะให้คำปรึกษาด้านบริการและเทคนิครวมถึงให้ความช่วยเหลือด้านการเงินตามคำร้องขอของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือให้องค์การสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคในกรณีที่เหมาะสม ด้วยมุมมองที่สนับสนุนการดำเนินงานในด้านสิทธิมนุษยชน โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (d) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁵

7.5 จะประสานงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาของสหประชาชาติและโครงการข้อมูลสาธารณะ ในด้านสิทธิมนุษยชน โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (e) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁶

7.6 จะมีบทบาทสำคัญในการขจัดอุปสรรคในปัจจุบันและจัดประชุมเพื่อให้สิทธิมนุษยชนทุกประเภะนั้นเป็นจริงอย่างเต็มรูปแบบและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ยังมีอยู่ทั่วโลกดังที่ปรากฏในปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (f) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁷

7.7 จะมีส่วนร่วมในการเจรจากับทุกรัฐบาลเพื่อการดำเนินงานตามคำสั่งของเขาหรือเธอด้วยมุมมองที่รักษาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (g) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁸

7.8 จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนทุกด้าน

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (h) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป¹⁹

7.9 จะประสานงานในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและป้องกันสิทธิมนุษยชนทั้งหมดของระบบสหประชาชาติ

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (i) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²⁰

¹⁴ (c) To promote and protect the realization of the right to development and to enhance support from relevant bodies of the United Nations system for this purpose

¹⁵ (d) To provide, through the Centre for Human Rights of the Secretariat and other appropriate institutions, advisory services and technical and financial assistance, at the request of the State concerned and, where appropriate, the regional human rights organizations, with a view to supporting actions and programmes in the field of human rights;

¹⁶ (e) To coordinate relevant United Nations education and public information programs in the field of human rights

¹⁷ (f) To play an active role in removing the current obstacles and in meeting the challenges to the full realization of all human rights and in preventing the continuation of human rights violations throughout the world, as reflected in the Vienna Declaration and Programme of Action;

¹⁸ (g) To engage in a dialogue with all Governments in the implementation of his/her mandate with a view to securing respect for all human rights;

¹⁹ (h) To enhance international cooperation for the promotion and protection of all human rights

7.10 จะทำให้เครื่องมือของสหประชาชาติในการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนมีเหตุผล, ทำให้เหมาะสม, มีความเข้มแข็ง, มีประสิทธิภาพ ด้วยมุมมองที่จะพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (j) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²¹

7.11 จะดำเนินการควบคุมบังคับบัญชาศูนย์สำหรับสิทธิมนุษยชนทั้งหมด

โดยความรับผิดชอบดังกล่าวระบุไว้ในข้อ 4 (k) ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²²

8. กำหนดให้ “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) รายงานการทำงานประจำปีในเรื่องที่ได้รับมอบหมายต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและถึงคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ เพื่อให้สมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติ

โดยข้อกำหนดดังกล่าวอยู่ในข้อ 5 ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²³

9. กำหนดให้ “สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights) มีสำนักงานใหญ่ที่กรุงเจนีวาและมีสำนักงานประสานงานที่กรุงนิวยอร์ก ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวอยู่ในข้อ 6 ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²⁴

10. ให้เลขาธิการสหประชาชาติสนับสนุนด้านบุคคลและทรัพยากรที่เหมาะสมจากงบประมาณที่มีอยู่และงบประมาณที่เข้ามาเป็นประจำในอนาคตเป็นปกติของสหประชาชาติเพื่อใช้ในการทำงานของ “ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน” (The High Commissioner for Human Rights) โดยไม่ต้องแบ่งทรัพยากรที่ใช้สำหรับกิจกรรมและโครงการการพัฒนาของสหประชาชาติ

ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวอยู่ในข้อ 7 ของข้อมติสมัชชาทั่วไป²⁵

บทบาทที่สำคัญที่นำมาของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (OHCHR)

²⁰ (i) To coordinate the human rights promotion and protection activities throughout the United Nations system

²¹ (j) To rationalize, adapt, strengthen and streamline the United Nations machinery in the field of human rights with a view to improving its efficiency and effectiveness;

²² (k) To carry out overall supervision of the Centre for Human Rights;

²³ The General Assembly in resolution 48/141

5. Requests the High Commissioner for Human Rights to report annually on his/her activities, in accordance with his/her mandate, to the Commission on Human Rights and, through the Economic and Social Council, to the General Assembly.

²⁴ The General Assembly in resolution 48/141

6. Decides that the Office of the High Commissioner for Human Rights shall be located at Geneva and shall have a liaison office in New York.

²⁵ The General Assembly in resolution 48/141

7. Requests the Secretary-General to provide appropriate staff and resources, within the existing and future regular budgets of the United Nations, to enable the High Commissioner to fulfil his/her mandate, without diverting resources from the development programmes and activities of the United Nations.

ดังที่ระบุไว้ในข้อ 5 ของข้อมติของสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติที่ 48/141 (The General Assembly in resolution 48/141)²⁶ ที่กำหนดให้ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติทำรายงานผลงานที่ในแต่ละปี

ซึ่งในปีที่ผ่านมา(ปีค.ศ.2012) ทางสำนักข้าหลวงฯได้เผยแพร่รายงานผลงานของสำนักงานข้าหลวงฯ ที่ทำไว้ในปีดังกล่าวทั่วโลก หากพิจารณาผลงานในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะพบว่าสำนักงานข้าหลวงฯได้ทำงานในประเทศต่างๆในแถบภูมิภาคนี้เช่น

สำนักงานข้าหลวงฯในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้สนับสนุนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในประเทศเมียนมาเข้าสู่ขั้นตอนของหลักการปารีส และทำโครงการพัฒนาความสามารถของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในประเทศเมียนมา นอกจากนี้สำนักงานข้าหลวงฯยังช่วยพัฒนาร่างกฎหมายใหม่สำหรับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในประเทศเมียนมา ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวอยู่ในขั้นของการพิจารณาของประธานาธิบดี ก่อนที่จะส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้กับรัฐสภา

นอกจากนี้ในปีค.ศ.2012 ก่อนที่คณะกรรมการค้นหาความจริงเพื่อความสมานฉันท์แห่งประเทศไทยจะเผยแพร่รายงานที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในปีค.ศ.2010 ทางสำนักงานข้าหลวงฯในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ให้คำแนะนำกับคณะกรรมการค้นหาความจริงเพื่อความสมานฉันท์แห่งประเทศไทย รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโดยใช้กลไกของสหประชาชาติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สำหรับในช่วงไม่นานที่ผ่านมาทางคณะผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านมนุษยชนของสหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐบาลไทยให้ความยุติธรรมและหาผู้กระทำความผิดในคดีการหายตัวไปของนายสมชาย นีละไพจิตร

นอกจากนี้ในช่วงความรุนแรงก่อนการเลือกตั้งของไทย ในปีค.ศ.2014 ไม่ว่าจะเป็เหตุการณ์ความรุนแรงที่สะพานผ่านฟ้า หรือกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงก่อนวันเลือกตั้งที่เขตหลักสี่ ทางสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติได้แสดงความกังวลต่อเหตุการณ์ทั้งสอง หรือในช่วงการพิจารณาพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมทางสำนักงานข้าหลวงฯ ได้เผยแพร่บันทึกทางเทคนิคเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศและนโยบายแห่งสหประชาชาติในการกำหนดระเบียบด้านนิรโทษกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการอภิปรายเรื่องร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

²⁶ The General Assembly in resolution 48/141

5. Requests the High Commissioner for Human Rights to report annually on his/her activities, in accordance with his/her mandate, to the Commission on Human Rights and, through the Economic and Social Council, to the General Assembly.

ภาคผนวก

เอกสารคำมั่นโดยสมัครใจของไทย ประกอบการสมัครเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ วาระปี ค.ศ. 2010-2013 คำมั่นในระดับประเทศ

- สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามอาณัติที่ได้รับจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเคารพในความเป็นอิสระของคณะกรรมการฯ
- ส่งเสริมการอนุวัติกฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และเร่งทบทวนและแก้ไขกฎหมายฉบับต่างๆ ที่ยังมีเนื้อหาของการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มผู้อ่อนแอ อาทิ การขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก สถานะที่เท่าเทียมกันของผู้พิการ และสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มบุคคลชายขอบ
- ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศผ่านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา และการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายและบุคลากรด้านความมั่นคง
- ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาในทุกชนิดและทุกระดับของการศึกษาตามแนวทางของโครงการและแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาระดับโลก
- ส่งเสริมระบบยุติธรรมและหลักนิติรัฐเพื่อความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และป้องกันการกระทำผิดลอยนวล
- ส่งเสริมการหารือระหว่างศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม บนพื้นฐานของการเคารพความแตกต่าง ความสมานฉันท์ และความเป็นอันหนึ่งเดียวกันในสังคม
- ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของคนยากจน โดยเฉพาะสิทธิด้านสาธารณสุขการศึกษา การเข้าถึงความยุติธรรม และสิทธิชุมชน
- ส่งเสริมการอนุวัติแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและประสิทธิภาพของกลไกติดตามผล
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการหารือกับภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและระบอบประชาธิปไตยในประเทศ
- เร่งรัดความพยายามในการถอนข้อสงวนภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการสูญหายโดยถูกบังคับ
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 87ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ฉบับที่ 98 ว่าด้วยการรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรอง และฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ (การจ้างงานและอาชีพ)

- ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการประจำอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน และเพิ่มความพยายามในการอนุรักษ์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ รวมทั้งการจัดส่งรายงานประเทศภายใต้พันธกรณีของอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีให้ทันตามกำหนดเวลา

คำมั่นในระดับภูมิภาค

- ส่งเสริมการพัฒนาคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของสตรีและเด็ก เพื่อให้สามารถส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนในอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมการหารือและความร่วมมือด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคในเวทีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับหลักการและความสำคัญของความมั่นคงของมนุษย์
- ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์และการลักลอบขนคน โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อกลุ่มผู้อ่อนแอ และการให้ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับรัฐบาลต่างๆ ในภูมิภาคในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ

คำมั่นในระดับระหว่างประเทศ

- รักษาการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์กับคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน และสนับสุนนกลไกต่างๆ ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนให้สามารถดำเนินงานได้ตามอาณัติ โดยเฉพาะการช่วยเหลือประเทศต่างๆ ให้เกิดความก้าวหน้าด้านสิทธิมนุษยชน การยกประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรงโดยไม่เลือกปฏิบัติ การส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนต่อสาธารณชน และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก

- ส่งเสริมการหารืออย่างสร้างสรรค์ด้านสิทธิมนุษยชนกับทุกประเทศในเวทีสหประชาชาติบนพื้นฐานของความร่วมมือและการเคารพซึ่งกันและกัน
- ส่งเสริมกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) เพื่อให้เป็นกลไกที่สามารถก่อให้เกิดการปรับปรุงด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ต่างๆ

- ร่วมมืออย่างสร้างสรรค์และทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้เสนอรายงานพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

- ร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของสตรี เด็ก และคนพิการที่สอดคล้องกับตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเวทีระดับโลก

- ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศระหว่างบุรุษและสตรี และร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้กับความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบ รวมทั้งการค้ามนุษย์ การเลือกปฏิบัติทางเพศ และการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสตรี

- ส่งเสริมการหารือระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องประชาธิปไตย ความมั่นคงของมนุษย์และการหารือระหว่างวัฒนธรรมและศาสนาเพื่อเพิ่มความเข้าใจ ชันติธรรม และความสมานฉันท์ระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ และส่งเสริมหุ้นส่วนการพัฒนาในระดับโลก โดยการสร้างบทบาทของไทยในกรอบความร่วมมือระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค และภูมิภาค เพื่อให้สิทธิด้านการพัฒนาเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ความก้าวหน้าด้านสิทธิมนุษยชนของไทย

1. เสรีภาพและอิสรภาพ

• ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 48 ประเทศแรกที่ทำให้การรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 รัฐบาลไทยเคารพในเสรีภาพและอิสรภาพของประชาชน และพยายามที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุอยู่ในปฏิญญาสากลฯ โดยเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งได้บรรจุหลักการของปฏิญญาสากลฯ รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2. สิทธิมนุษยชน

• รัฐบาลไทยได้ประกาศให้สิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการอย่างแข็งขันและจริงจัง เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และการไม่เลือกปฏิบัติต่อทุกกลุ่มบนพื้นฐานของหลักนิติรัฐ นโยบายของรัฐบาลได้สร้างบรรยากาศของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศ และเป็นแนวทางที่ชัดเจนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ถือปฏิบัติต่อไป

3. ประชาธิปไตย

• รัฐบาลไทยส่งเสริมค่านิยมด้านประชาธิปไตยบนพื้นฐานของหลักนิติรัฐ ความโปร่งใส ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบังคับใช้กฎหมายบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน ความยุติธรรม ความถูกต้อง และบรรทัดฐานที่ได้รับการยอมรับอย่างสากล ประเทศไทยมีความมุ่งมั่นต่อการสร้างประชาธิปไตยที่ยั่งยืนตามหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

4. กลไกระดับประเทศ

• ประเทศไทยมีกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายกลไก อาทิ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยนโยบายสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิการของรัฐธรรมนูญว่าด้วยความยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิการของรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิของผู้ด้อยโอกาส กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพภายใต้กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิของประชาชนระหว่างประเทศ ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ตรวจการรัฐสภา

5. ตราสารด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- ปัจจุบันไทยได้เข้าเป็นภาคีตราสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนรวม 7 ฉบับ ได้แก่
 - (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
 - (2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
 - (3) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
 - (4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมทั้งพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาฯ 2 ฉบับ ได้แก่ พิธีสารเลือกรับเรื่องการค้าขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และพิธีสารเลือกรับเรื่องเด็กในสถานการณ์ความขัดแย้งทางกำลังอาวุธ
 - (5) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
 - (6) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
 - (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

6. การบูรณาการสิทธิมนุษยชนในแผนระดับชาติต่างๆ

- สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่คาบเกี่ยวในหลายประเด็นที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐบาลไทยจึงได้บูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้ากับแผนระดับชาติต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยคำนึงถึงการพัฒนามนุษย์ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสิทธิชุมชน และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (2550-2554) ซึ่งเน้นความสำคัญของหลักนิติรัฐ การไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิมนุษยชน และแนวทางสันติในการส่งเสริมความมั่นคง

7. กรอบนโยบายและกฎหมาย

- ประเทศไทยได้ออกกฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่สอดคล้องกับตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะกฎหมายส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี คนพิการ และผู้สูงอายุ รวมทั้งกลุ่มชายขอบต่างๆ อาทิ กลุ่มชาติพันธุ์ และแรงงานต่างด้าว ซึ่งได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในการจดทะเบียนเกิด สิทธิด้านสุขภาพ และการศึกษา

8. ความยุติธรรม

- ประเทศไทยกำลังปรับปรุงการอำนวยความยุติธรรมและกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นกระบวนการทำงานที่สามารถให้ความยุติธรรมและคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้อย่างเท่าเทียม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการใช้อำนาจของรัฐ และเพื่อจัดการกระทำผิดล้นทวงในกระบวนการยุติธรรม

9. การหารือระหว่างศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ประกันสิทธิของประชาชนในการนับถือศาสนาและรัฐบาลได้ส่งเสริมการหารือระหว่างศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม และความเข้าใจและความไว้วางใจรวมทั้งสันติธรรมระหว่างประชาชนที่มีภูมิหลังด้านวัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกัน

10. เสรีภาพในการพูดและการแสดงออก

- ประเทศไทยเป็นสังคมเปิดกว้างต่อการดำเนินงานของสื่อมวลชน นักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และองค์กรเอกชนเพื่อการพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับระหว่างประเทศ องค์กรเอกชนทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศได้เลือกประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมด้านสิทธิมนุษยชนที่เอื้อต่อการทำงานขององค์กรเหล่านี้ รวมทั้งการมีประชาธิปไตยที่แข็งแกร่ง

11. สิทธิด้านการพัฒนา

- ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อสิทธิด้านการพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์โดยมีเป้าหมายเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ โดยเฉพาะการจัดความยากจนประเทศไทยประสบความสำเร็จในการลดความยากจนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงวิกฤตการณ์อาหารโลกในปี 2551 ประเทศไทยมีนโยบายไม่แทรกแซงระดับการส่งออกข้าวเพื่อช่วยบรรเทาการขาดแคลนข้าวในต่างประเทศและเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของโลก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของไทยในการส่งเสริมสิทธิด้านอาหารอย่างเป็นทางการประเทศไทยให้สิทธิด้านสุขภาพแก่ประชาชนผ่านนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและได้ส่งเสริมสิทธิทางการศึกษาผ่านนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

12. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

- ประเทศไทยเป็นประเทศที่แบกรับภาระเลี้ยงดูผู้พลัดถิ่นและผู้หนีภัยมาเป็นเวลานานและยังคงให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยกว่า 130,000 คน ตามแนวชายแดนด้านตะวันตก ประเทศไทยยังให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในระดับภูมิภาค ทั้งการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเข้าร่วมในปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมในกรอบสหประชาชาติ

13. บทบาทในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

ก. กรอบความร่วมมือสิทธิมนุษยชนของอาเซียน

- ในฐานะประธานอาเซียนระหว่างปี 2551-2552 ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการก่อตั้งคณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคครั้งแรกของภูมิภาคเอเชีย และมุ่งมั่นที่จะจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก และการพัฒนาโลกของอาเซียนในการอนุวัติตราสารด้านการค้ามนุษย์และแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

ข. ความร่วมมือกับกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- ประเทศไทยมีบทบาทที่แข็งขันในเวทีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ไทยมีผู้แทนเป็นคณะกรรมการประจำ อนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนและผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติ ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของสำนักงานสหประชาชาติ 32 หน่วยงาน และร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายการประชุม และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ทั้งในกรอบ Human Security Network และ Friends of Human Security โดยให้ความสมดุลระหว่างเสรีภาพจากความหวาดกลัวและเสรีภาพจากความต้องการ

ค. คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน

- ประเทศไทยสนับสนุนการดำเนินงานของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนนับตั้งแต่การก่อตั้ง และมีบทบาทที่แข็งขันในการหารือกับข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนและผู้เสนอรายงานพิเศษต่างๆ ประเทศไทยมุ่งมั่นที่จะทำงานอย่างสร้างสรรค์กับทุกประเทศทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่มิตรในการทำให้คณะมนตรีฯ เป็นกลไกด้านสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความเป็นกลาง ความโปร่งใส และการหารืออย่างสร้างสรรค์

14. สรุป

- ประเทศไทยประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนเป็นครั้งแรกบนหลักการของการมีส่วนร่วมของทุกประเทศในคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ กล่าวคือระดับประเทศ ประเทศไทยยอมรับปัญหาและมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหา ระดับภูมิภาค ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคองค์กรแรกในภูมิภาคเอเชีย ระดับระหว่างประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ยึดถือทางสายกลาง และส่งเสริมหลักความร่วมมือ สามารถทำงานได้กับทุกฝ่ายโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนทั่วโลกในการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้วยความพยายามและความมุ่งมั่นในการสร้างความก้าวหน้าในด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งสะท้อนในคำมั่นของไทย ประเทศไทยเชื่อว่าจะสามารถเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ